

FINNMÁRKOKOMIŠUVDNA
FINNMARKSKOMMISJONEN

Årsmelding Jahkedieđáhus 2014

Besøksadresse / Čujuhus:

Diggevisti – Tinghuset, 9845 Deatnu / Tana

Postadresse / Poastačujuhus:

P.b. 24, 9846 Deatnu / Tana

Tlf: 78 92 64 40

Telefax: 78 92 70 70

E-post/Epoasta: finnmarkskommisjonen@domstol.no

Internett/Interneahtta: www.finnmarkskommisjonen.no

2. Fremdrift og status i 2014

2.1 Fremdrift i forhold til mål og fremdriftsplan

Finnmarkskommisjonens overordnede mål er å utrede bruks- og eierrettigheter på FeFo grunn innen 2025. Ved fastsettelsen av dette målet har kommisjonen lagt til grunn det man oppfatter som en av forutsetningene for arbeidet; uttalelsen i Innst.O. nr. 80 (2004-2005), s. 19: *”ansvaret for fremdriften og rekkefølgen i kartleggingsarbeidet legges til Finnmarkskommisjonen”*. Denne uttalelsen er også sitert i departementets merknader til § 2 i forskrift om Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark. Her heter det videre at når kommisjonen avgrenser utredningsfelt må den se hen til at *”det er et av [finnmarks]lovens formål at rettighetssituasjonen i hele Finnmark skal være utredet innen rimelig tid.”*

Det har vist seg krevende å holde den planlagte fremdriften, primært fordi den økonomiske rammen er for lav og uforutsigbar. Kommisjonens budsjettramme var i 2013 kr 12 mill, mens man i 2014 fikk en bevilgning på totalt kr 10.250.000 – altså en nedgang på kr 1.750.000. Målet om *”tilstrekkelig budsjettramme”* som fortsatt er definert som den viktigste suksessfaktoren for måloppnåelse, er ikke oppnådd.

For at kommisjonen skal nå målet om å ha utredet bruks- og eierrettigheter på FeFo grunn innen 2025, er det planlagt utlysning av to nye utredningsfelt hvert år. Det er nødvendig av hensyn til kapasitetsutnytting og fremdrift at det pågår parallelle prosesser og arbeid i flere felt samtidig. Generelt legges det opp til at de sakkyndige arbeider i de sist utlyste feltene, mens kommisjonen gjennomfører høringer og befaringer og utarbeider rapporter for de ulike feltene etter at de sakkyndige har avsluttet sitt arbeid.

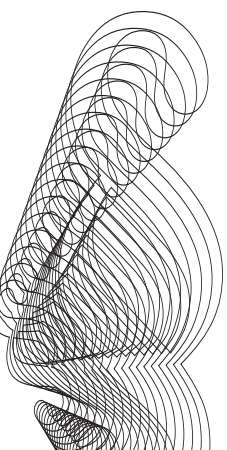
2. Ovdáneapmi ja stáhtus jagis 2014

2.1 Ovdáneapmi mihtuid ja ovdáanaplána ektui

Finnmárkkokomišuvnna bajit ulbmilin lea 2025 rádjai guorahallat geavahan- ja eaiggáduššanvuoigatvuođaid FeFo` eatnamiin. Komišuvdna lea bajit ulbmila mearrideamis bidjan vuođđun dan maid atná dán barggu oktan eaktun, mii lea Árv. O. Nr. 80 (2004-2005) 19 s. vuođul *”ovdáneami ja kárten-barggu vuoruid ovddasvástádus biddjo Finnmarkokomišuvdnii”*. Dát cealkámuš lea maiddái bajuhuvvon departemeantta mearkkašumiin láhkaásahusa § 2:s Finnmarkokomišuvnna ja Finnmarkku Meahcceduopmostuolu birra. Dás celko dasto ahte komišuvdna galgá ráddjedettiin guorahallan-guovlluid váldit vuhtii *”ahte okta [finnmárko]lága ulbmilin lea ahte vuoigat-vuohtadilli olles Finnmarkkus galgá leat guorahallon govttolaš áiggis”*.

Čájehuvvui šaddat gáibideaddjin doallat plánejuvvon manu, vuosttažettiin go mearreruhta lea menddo uhccán iige šatta einnostuvvi dilli. Komišuvnna bušeahtamearri lei 2013:s 12 milj. ru. ja 2014:s fas juolluduvvui oktiibuot 10 250 000 ru. – mii mearkkaša 1 750 000 ru vuolideami. *“Doarvái bušeahtamearri”* ulbmil, mii ain lea meroštallon dehá- leamos menestusdahkan, ii leat olahuvvon.

Vai komišuvdna 2025 rádjai galgá olahit mihtu guorahallat geavahan- ja eaiggáduššanvuoigatvuođaid FeFo` eatnamiin, de lea áigumuššan juohke jagi almmuhit guokte guorahallanguovllu. Kapasitehtaatnima ja manu geažil dárbbášuvvojit mángga guovllus oktanaga buohtalas proseassat ja barggut. Áššedovdit bargat daid manjimuš almmuhuvvon guovlluin, ja komišuvdna fas čađaha gulaskuddamiid ja báikkiid-geahčademiid ja raporttaid gárvvista iešguđet guovlluide manjil go áššedovdit leat loahpahan bargguideaset.

2.2 Status 2014 – utredningsfelt

Finnmarkskommisjonen har i 2014 offentliggjort rapporten for felt 5 Varangerhalvøya øst. I tillegg har det vært utført arbeid med vekt på bevissikring, innsamling av faktagrunnlag og utredning i felt 6 Varangerhalvøya vest. Det har i felt 4 Karasjok vært oppfølgende aktivitet, mens felt 7 Tana er lyst ut og det er inngått avtale med sakkyndige. I felt 2 Nesseby er det gjennomført mekling.

Felt 2 – Nesseby

Finnmarksloven § 35 åpner for at parter som "ikke er enig i kommisjonens konklusjoner, eller som trenger bistand til å få konklusjonene nedfelt i bindende avtale", kan be kommisjonen om å mekle. Også FeFo kan be om mekling. Kommisjonens plikt til å mekle faller bort ved utløpet av fristen til å reise sak for Utmarksdomstolen. Det vil si 18 måneder etter at rapporten for feltet er avgitt, jf. finnmarksloven § 38.

Finnmarkskommisjonen har 16. oktober 2014 gjennomført mekling mellom partene Ellen Marie Store Olsen og Finnmarkseiendommen (FeFo) på tinghuset i Tana. Meklingen førte ikke frem.

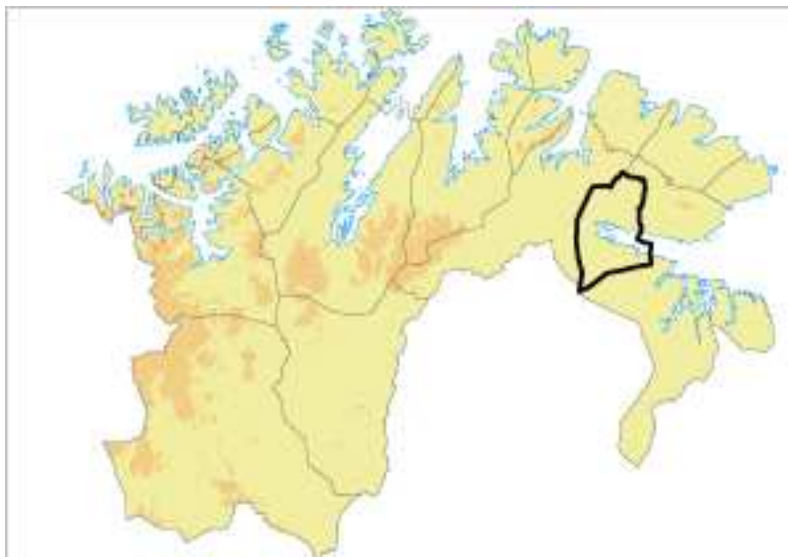
2.2 Ståhtus 2014 – guorahallan-guovllut

Finnmárkkokomišuvdna lea 2014:s almmuhan raporttas 5. guvlui Nuorta Várnjážga. Lassin lea bargun leamaš duođaštussihkkarastima ja diehtovuodu čohkken 6. guovllus Oarji Várnjážga. 4. guovllus Kárášjogas lea leamaš čuovvleaddji doaibma, ja 7. guovlu Deatnu lea almmuhuvvon ja lea šiehtaduvvon áššedovdiiguin. 2. guovllus Unjárga lea čađahuvvon soabahallan.

2. guovlu – Unjárga

Finnmárkkulága § 35 mielde sáhttet oasehasat guđet "eai leat ovttamielas komišuvnna konklusuvnnain, dahje guđet dárbbášit veahki oažžut konklusuvnnaid čállot čatni šiehtadussan", bivdit komišuvnna soabadit. FeFoge sáhttá bivdit soabadeami. Komišuvnna geatnegasvuohta soabadit loahpahuvvo go nohká áigemearri čuoččaldahttit ášši Meahcceduopmostullui. Namalassii 18 mánu maŋgil go guovllu raporta lea geigejuvvon, vrd. finnmarkkulága § 38.

Finnmárkkokomišuvdna lea golggotmánu 16. b. 2014 Deanu diggevisttis čađahan soabadeami gaskal oasehasaid Ellen Marie Store Olsen ja Finnmarkkuopmodaga (FeFo). Soabadeamis eaba boahtán ovttaide.

Felt 4 – Karasjok

Finnmarkskommisjonen kunngjorde 25. januar 2011 Karasjok som utredningsfelt 4.

Kommisjonen hadde pr 31. desember 2014 mottatt 44 meldinger om mulige rettigheter i feltet. Disse er lagt ut på kommisjonens nettside. Kommisjonen skal dessuten uavhengig av innmeldte meldinger ta stilling til rettighetssituasjonen i feltet.

For å ivareta partenes interesser kan kommisjonen etter finnmarkslovens § 32 oppnevne representanter for ulike interessegrupper som kan følge kommisjonens arbeid. Interesserepresentantordningen er en form for rettshjelpiltak. Kommisjonen har for felt 4 oppnevnt fem interesserepresentanter:

- Laila Somby Sandvik, for fastboende utmarksbrukere
- John Aslak Johansen, for friluftslivet
- Nils Aslak Boine, for jordbruket
- Aslak Mattis N. Eira, for reindrifta
- Mattis Nilsen Eira, for reindrifta (oppnevnt 24. juni 2014, han avløser Berit Anne Guttorm som har fratrådt)

Kontaktinformasjon om interesserepresentantene finnes på kommisjonens internettside.

Kommisjonen har i 2014 hatt to møter med interesserepresentantene i feltet. Det er videre avholdt informasjonsmøter for reindriftsiidaene i Karasjok 25. og 26. mars. Det har også blitt gjennomført forberedende møter med reindriftsutøvere som har fremmet krav om avklaring av interne rettsforhold i reindriften.

Den sakkyndige feltutredningen om faktisk bruk og rettsoppfatninger i feltet er utført av Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). Utredningen ble ferdigstilt i 2013 og er en del av faktagrunnlaget for arbeidet med kommisjonens rapport. NIKUs utredning er tilgjengelig på kommisjonens nettsted.

4. guovlu – Kárášjohka

Finnmárkokomišuvdna almmuhii ođđajagemánu 25. b. 2011 Kárášjoga 4. guorahallanguovllun.

Komišuvdnii lei juovlamánu 31. b. 2013 rádjai boahtán 44 dieđáhusa vejolaš vuoigatvuođaide dán guovllus. Dát leat komišuvnna neahttasiidui biddjon. Komišuvdna galgá maiddá beroškeahtta boahtán dieđáhusain váldit beali guovllu vuoigatvuođadillái.

Fuolahan dihtii oasehasaid beroštusaid sáhtta komišuvdna finnmárkolága § 32 mielde nammadit iešguđet beroštusjoavkkuid ovddasteaddjiid, guđet besset komišuvnna barggu čuovvut. Dát beroštusovddasteaddjiortnet lea muhtinlágan riektveahkkedoaimma. Komišuvdna lea 4. guvlui nammadan vihtta beroštusovddasteaddji:

- Laila Somby Sandvik, dálon meahccásteaddjiid ovddas
- John Aslak Johansen, olgunastima ovddas
- Nils Aslak Boine, eanadoalu ovddas
- Aslak Mattis N. Eira, boazodoalu ovddas
- Mattis Nilsen Eira, boazodoalu ovddas (nammaduvvon geassemánu 24. b. 2014, son lonuhuvvo Berit Anne Guttormain guhte geassádii)

Beroštusovddasteaddjiid oktavuodadieđut leat komišuvnna interneahttasiiddus.

Komišuvnnas leat 2014:s leamaš guokte čoačkkima guovllu beroštusovddasteaddjiiguin. Dasto leat njukčamánu 23. ja 26. b. dollon diehtjuohkin-čoačkkimat siiddaide. Leat maiddá čađahuvvon ráhkkaneaddji čoačkkimat daid boazodoalliin guđet leat ovddidan gáibádusa čielggadit boazodoalu siskkáldas riektediliid.

Dán guovllu duohta geavaheami ja riekteádejuimiid birra lea áššedovdi guorahallama Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) čađahan. Guorahallan gárvvistuvvui 2013:s ja dat leat oassi komišuvnna raportabarggu fáktavuođus. NIKU` guorahallan lea oaidnin láhkai komišuvnna neahttabáikkis.

Felt 5 – Varangerhalvøya øst

Utredningsarbeidet i felt 5 Varangerhalvøya øst ble kunngjort 10. mars 2011. Felt 5 består av kommunene Vadsø og Vardø.

Kommisjonen har i 2014 blant annet gjennomført utredningsarbeid, bevissikring og annen innsamling av faktagrunnlag i feltet.

Arbeidet med kommisjonens rapport om rettighetsforholdene i feltet ble avsluttet i april 2014. Rapporten ble offentliggjort 24. juni 2014.

I rapporten konkluderer kommisjonen med at FeFo eier grunnen i feltet. Lokalbefolkningen i feltet har imidlertid innenfor sine tradisjonelle bruksområder opparbeidet kollektive bruksrettigheter til ulike former for utmarksbruk, blant annet beite i utmark, hogst, jakt, fangst og fiske i ferskvann. Det er også etablert bruksrett til reindrift i feltet. Både lokalbefolkningens og reindriftsutøvernes rettigheter må utøves innenfor rammene av gjeldende lovgivning. De saksforholdene kommisjonens konklusjoner bygger på, er beskrevet i rapporten.

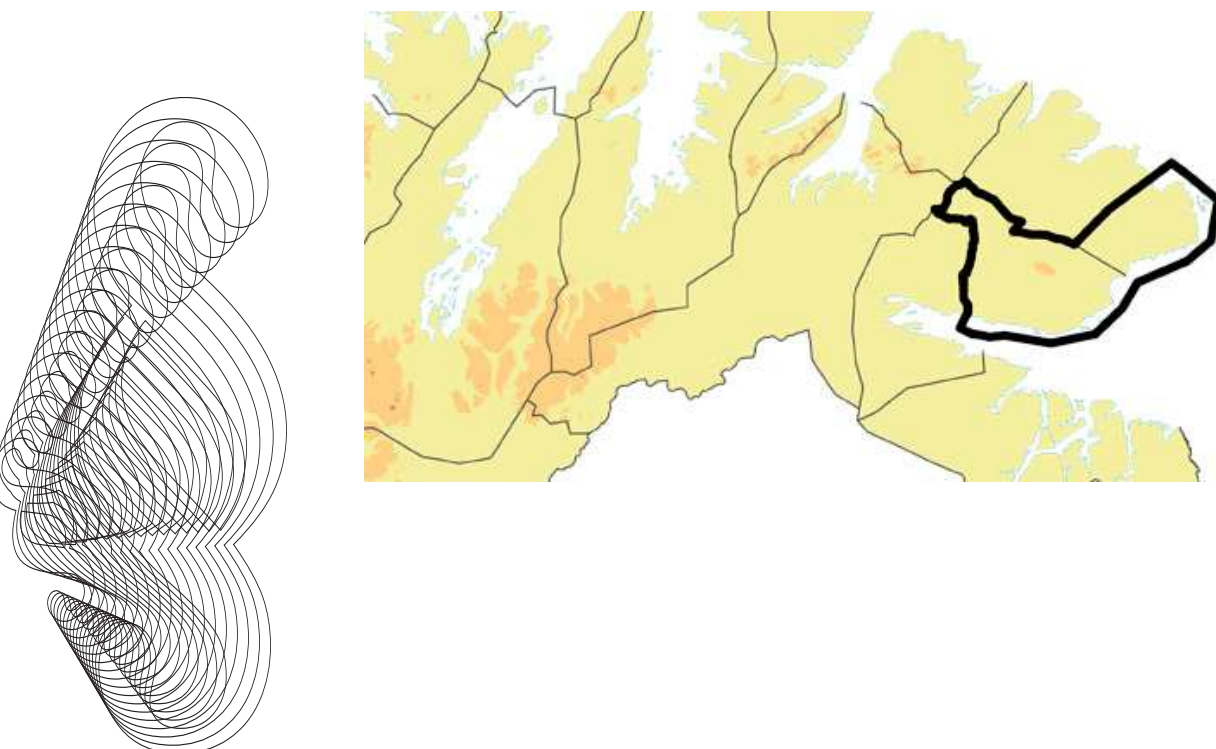
Fristen for å bringe kommisjonens konklusjoner inn for Utmarksdomstolen for Finnmark er 24. desember 2015.

5. guovllu – Nuorta Várnjarga

5. guovllu Nuorta Várnjarga guorahallanbargu almmuhuvvui njukčamánu 10. b. 2011. 5. guvlui gullet Čáhcesullo ja Várggáid gielddat. Komišuvdna lea 2014:s earret eará dán guovllus čađahan guorahallanbarggu, duođastusaid sihkarastán ja eará fáktadieđuid čohkken. Komišuvnna raporta dán guovllu vuoigatvuođadiliid birra loahpahuvvui njukčamánu 2014. Raporta almmuhuvvui geassemánu 24. b. 2014.

Raporttas gávnnahe komišuvdna ahte FeFo dat eaiggáduššá dán guovllu eatnamiid. Guovllu báikeássi lea datte sin árbevirolaš geavahanguovlluin olahan oktasaš geavahanvuoigatvuođaid mánggalágan meahcceanui, earret eará guohtumiidda mehciin, murremii, fuođđuid bivdimii ja saivabivdui. Dán guovllus lea maiddái ásahuvvon geavahanvuoigatvuohta boazodollui. Sihke báikegotti ja boazodoalu vuoigatvuođat fertejit doaimmahit guoski lágaid rájaid siskobealde. Rapportas boahtá ovdan guđe áššediliide komišuvdna lea konklusuvnnaidis vuođđudan.

Juovlamánu 24. b. 2015 lea áigemearri ovddidit komišuvnna konklusuvnnaid Meahcceduopmostuolu ovdii.

Felt 6 – Varangerhalvøya vest

Finnmarkskommisjonen kunngjorde 10. mai 2013 utredningsfelt 6 Varangerhalvøya vest, som består av kommunene Båtsfjord og Berlevåg. Feltet ble kunngjort med oppfordring til mulige rettighetshavere om å melde seg.

Det er pr 31. desember 2014 kommet inn sju meldinger om mulige rettigheter i feltet. Kommisjonen skal uavhengig av innmeldte meldinger ta stilling til rettighetssituasjonen i feltet.

For å ivareta partenes interesser kan kommisjonen etter finnmarkslovens § 32 oppnevne representanter for ulike interessegrupper som kan følge kommisjonens arbeid. Interesserepresentantordningen er en form for rettshjelpstiltak. Kommisjonen har i desember 2013 oppnevnt disse som interesserepresentanter i felt 6:

- Åse Winsents, for fastboende utmarksbrukere
- Arild Hammeren, for friluftslivet
- Vibeke Smelror Ottesen, for jordbruket
- Frode Utsi, for reindrifta
- Bjarne Johansen, for sjølaksefisket

Kontaktinformasjon om interesserepresentantene finnes på kommisjonens internettside.

I 2014 har kommisjonen hatt følgende prosess i feltet:

- 19. februar - det første møtet med interesserepresentantene
- 3. og 5. juni - befarings i feltet
- 4. juni – åpent høringsmøte om bruk og rettsoppfatninger i feltet. Møtet ble avholdt i kommunestyresalen i Berlevåg
- 15. oktober – åpent høringsmøte om nye mottatte meldinger. Møtet ble avholdt på tinghuset i Tana

En sakkyndig utredning som gir oversikt over kilder og litteratur om faktisk bruk og rettsoppfatninger i feltet er utført av Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). Utredningen ble ferdigstilt i 2013 og er tilgjengelig på kommisjonens nettsted.

6. guovlu – Oarje Várnjážga

Finnmárkokomišuvna almmuhii miessemánu 10. b. 2013 6. guorahallanguovllu Oarje Várnjážga, masa gullet Báhcavuona ja Bearralvági gielddat. Guovlu almmuhuvvui vejolaš vuoigatvuođalaččaide ávžžuhusain komišuvdnii dieđihit dan birra.

Juovlamánu 31. b. 2014 rádjai leat boahtán čieža dieđáhusa vejolaš vuoigatvuođain dán guovllus. Komišuvdna galgá beroškeahtá boahtán dieđáhusain váldit beali guovllu riektedillái.

Fuolahan dihtii oasehasaid beroštusaid sáhtá komišuvdna finnmárkolága § 32 mielde nammadit iešguđet beroštusjoavkkuid ovddasteaddjiid, geat besset čuovvut komišuvnna barggu. Beroštusovddasteaddjiortnet lea muhtinlágan riekteveahkkedoaimma. Komišuvdna lea juovlamánus 2013 6. guvlui namadan dáid beroštusovddasteaddjin:

- Åse Winsents, dálon meahcásteaddjiid ovddas
- Arild Hammeren, olgunastima ovddas
- Vibeke Smelror Ottesen, eanadoalu ovddas
- Frode Utsi, boazodoalu ovddas
- Bjarne Johansen, mearraluossabivddu ovddas

Beroštusovddasteaddjiid oktavuodadieđut leat komišuvnna interneahhtasiiddus.

2014:s lea komišuvnnas leamaš dát proseassa dán guovllus:

- guovvamánu 19. b. – beroštusovddasteaddjiiguin vuosttas čoahkkinn
- geassemánu 3. ja 5. b. – guovllus báikkiid geahčadeapmi
- geassemánu 4. b. – rabas gulaskuddan-čoahkkinn guovllu geavaheami ja riekteádejjumiid birra. Čoahkkinn dollui gielddastivralanjas Bearralvákkis
- golggotmánu 15. b. – rabas gulaskuddan-čoahkkinn gieskat ožžon dieđáhusaid birra. Čoahkkinn dollui diggevisttis Deanus

Áššedovdi guorahallan mas bohtet ovdan gáldut ja girjjálašvuohta guovllu duohta geavaheami ja riekteádejjumiid birra, lea Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) gárvvistan. Guorahallan gárvvistuvvui 2013:s ja dat lea oaidnin láhkai komišuvnna neahttabáikkis.

Felt 7 – Tana

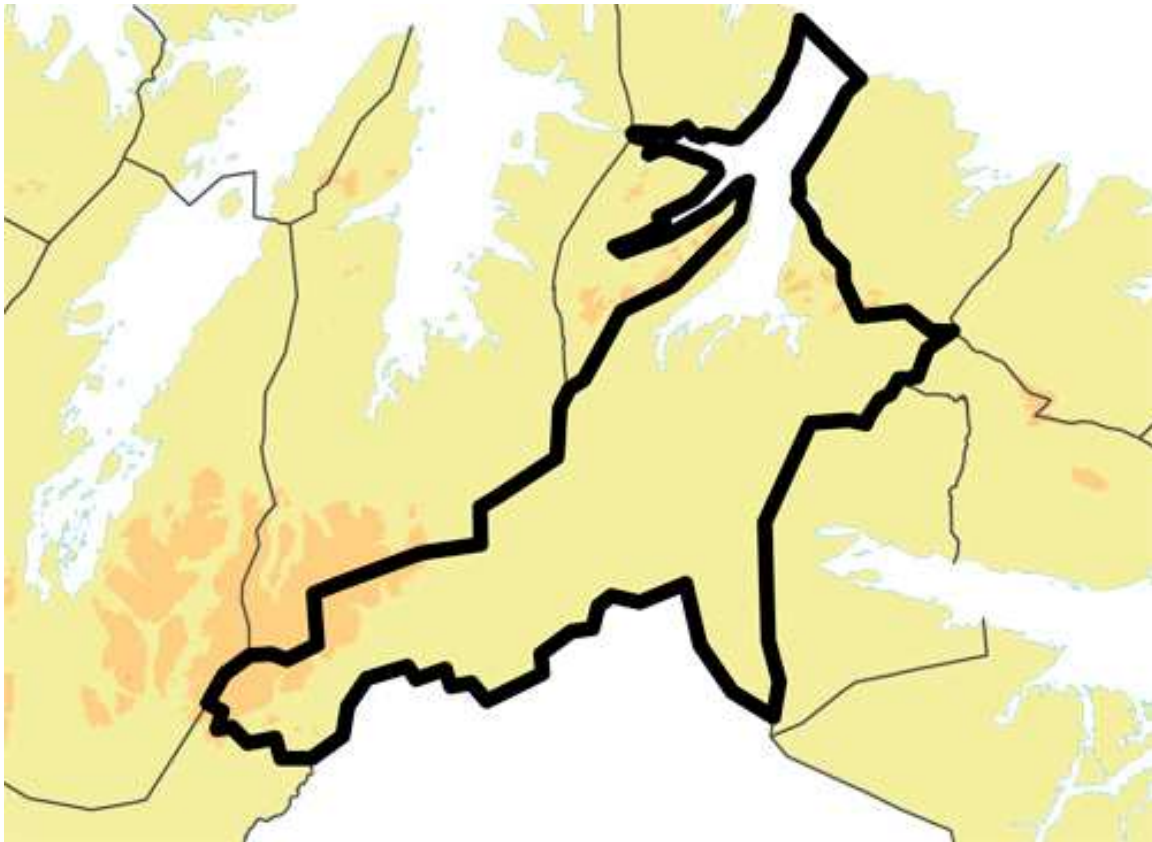
Finnmarkskommisjonen kunngjorde 23. september 2014 utredningsfelt 7 Tana, som består av all grunn i Tana kommune som forvaltes av FeFo og hele Tanafjorden. Feltet ble kunngjort med oppfordring til mulige rettighetshavere om å melde seg. Kommisjonen har pr 31. desember 2014 fått inn fem meldinger om mulige rettigheter i feltet.

Det er inngått avtale med Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) om at de skal gjøre en sakkyndig utredning om faktisk bruk og rettsoppfatninger i felt 7 Tana. Arbeidet er planlagt å ta et og ett halvt år.

7. guovlu – Deatnu

Finnmárkokomišuvdna almmuhii čakčamánu 23. b. 2014 7. guorahallanguovllu Deatnu, masa gullet visot eatnamat Deanu gieldddas maid FeFo hálddaša ja olles Deanuvuotna. Guovlu almmuhuvvui vejolaš vuoigat-vuođalaččaide ávžžuhusain komišuvdnii dieđihit dan birra. Komišuvdna lea juovlamánu 31. b. 2014 rádjai ožžon vihtta dieđáhusa vejolaš vuoigatvuodain dán guovllus.

Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) fitnodagain lea sohppojuvvon ahte galget dahkat áššedovdi guorahallama 7. guovllus Deatnu duohta geavaheami ja riekteáddejumiid birra. Bargguin galggašii ádjánit beannot jagi.

2.3 Status 2014 – kommunikasjon og dokumentasjon

For å sikre en god og åpen prosess er det viktig at folk i Finnmark har kunnskap om kommisjonens arbeid. Kommisjonen har derfor vektlagt informasjon og kommunikasjon.

På kommisjonens nettside gjøres mest mulig av grunnlagsdokumentene tilgjengelige. Blant annet publiseres innkomne meldinger om mulige rettigheter, arbeidene som er utført av sakkyndige og annet materiale som kan gi innsikt i kommisjonens arbeid.

Kommisjonen har erfart at folkemøter, høringer, befaringer og annen kontakt med befolkningen, parter og andre i de ulike feltene, er viktige bidrag i arbeidet med å opplyse saken før det konkluderes om rettighetsforholdene i feltet. I denne kontakten benytter kommisjonen det språket som er naturlig i vedkommende felt. Parter, vitner og andre får anledning til å benytte det språket de ønsker. I 2014 har kommisjonen brukt norsk og samisk i møtesammenheng. Nettsiden www.finnmarkskommisjonen.no er på norsk og samisk.

Kommisjonens mandat er fra 2013 utvidet til å gjelde krav om kollektive eller individuelle rettigheter til fiskeplasser i sjø- og fjordområder i Finnmark dersom noen med rettslig interesse i en slik avklaring krever det, jf. finnmarkslovens § 29 første ledd. Førsteamanuensis Susann Funderud Skogvang har gjort et sakkyndig grunnlagsarbeid for kommisjonen. Denne utredningen ble ferdigstilt i 2014 og er publisert på nettsiden.

I 2014 har kommisjonen fulgt opp arbeidet med å sikre muntlige kilder for å ta vare på viktig informasjon i områder der tradisjonell bruk av utmarka i liten grad er skriftlig dokumentert. Utvelgelsen av intervjuobjekter har så langt skjedd etter forslag fra bygdelag og reinbeitedistrikt. Kommisjonen har til nå gjort innsamlinger i kommunene Tana, Kautokeino og Karasjok, og man har startet med intervjuer i Neidenområdet. Det ble avholdt et informasjonsmøte 11. november i Neiden i forkant av intervjuene. Hensikten var

2.3 Stáhtus 2014 – gulahallan ja duodáštusat

Sihkkarastin dihtii buori ja rabas proseassa lea dehálaš ahte finnmáркоlaččat dihtet komišuvnna barggu birra. Komišuvdna lea danne deattuhan diehtujuohkima ja gulahallama.

Komišuvnna neahttasiidduin leat eanaš vuodđodokumeanttat oaidnin láhkai buohkaide. Earret eará almmuhuvvojit boahťan dieđáhusat vejolaš vuoigatvuođaide, áššedovdiid barggut ja eará dieđut mat soitet čuvget komišuvnna barggu.

Komišuvdna lea vásihan ahte álbmot-čoaččkimat, gulaskuddamat, báikkiiid geahča-deamit ja eará oktavuodát guovllu álbmogiin, oasehasaiguin ja earáiguin iešguđet guovlluin, leat dehálaččat go galgá čuvget ášši ovdal go guovllu vuoigatvuođadiliid konkludere. Dáid oktavuodáin atná komišuvdna dan giela mii lea dan guovllus lunddolaš, ja oasehasat, vihtanat ja earát besset atnit dan giela maid háliidit. 2014:s lea komišuvdna čoaččkimiin geavahan dárogiela ja sámegiela. Neahttasiidu www.finnmarkskommisjonen.no lea dárogillii ja sámegillii.

Komišuvnna mandáhta lea 2013 rájes viiddiduvvon gustot oktasaš dahje oktagaslaš vuoigatvuođaid gáibádusaide mat leat guolástansajiide mearra- ja vuotnaguovlluin Finnmáркоkus, jus rievttálaš berostusa vuodul oktage gáibida dákkár čielggadeami, vrd. finnmáркоlága § 29 vuosttas lađđasa. Vuosttasamanuensa Susann Funderud Skogvang lea komišuvdnii čađahan áššedovdi vuodđobarggu. Dát guorahallan gárvvistuvvui 2014:s ja lea almmuhuvvon neahttasiidduin.

2014:s lea komišuvdna čuovvolan bargguin sihkkarastit njálmmálaš gállduid áimmahuššan dihtii dehálaš dieđuid daid guovlluin gos árbevirolaš meahcceávkkestallan ii leat olus čálalaččat duodáštuvvon. Dán rádjai leat gilisearvvit ja orohagat evttohan árbediehttiid. Komišuvdna lea dássáži čohkken dieđuid Deanu, Guovdageainnu ja Kárášjoga gielddain, ja leat álggahan jearahallamiid Njávdamá guovllus. Ovdal

å informere om kommisjonens arbeid og få navn på mulige muntlige kilder. Responsen i Neiden var bra, mange møtte på informasjonsmøtet og kommisjonen fikk mange forslag til mulige informanter.

Kommisjonen har vært bevisst på at både kvinner og menns bruk av utmark i Finnmark skal synliggjøres. Dette er fulgt opp i arbeidet som de sakkyndige gjør (kravspesifikasjon), ved oppnevning av interesserepresentantene og ved utvelgelse av informanter/vitner til høringer, befaringer, bevisopptak og i prosjektet med muntlige kilder.

3. Prioriteringer og utfordringer fremover

3.1 Rammen

I 2015 vil den tildelte økonomiske rammen være Finnmarkskommisjonens største utfordring. Kommisjonens budsjettramme er ytterligere redusert, i 2015 er den på kr 9 millioner, det er en reduksjon på vel 12 % fra 2014, da totalbevilgningen var på kr 10.250.000.

At dette skjer samtidig som kommisjonen er i ferd med for alvor å starte utredningsarbeidet i felt 4 Karasjok, der arbeidet er vesentlig mer krevende enn i tidligere utredede felt, er uheldig. Dette skaper utfordringer for den planlagte fremdriften. Kommisjonen beklager dette, da behovet for rettighetskartlegging tydelig oppleves å ha stor betydning i området – der man hittil har fått inn flest krav. Lavere budsjettramme får videre betydning for kommisjonens fremdrift generelt.

jearahallamiid dollui Njávdamis diehtujuohkinčoahkkin skábmamánu 11. b. Áigumuš lei muitalit komišuvnna barggu birra ja gullat geat sáhtášedje leat njálmmálaš gáldun. Njávdamis lei stuorra beroštupmi, olusat bohte diehtujuohkinčoahkkimii ja komišuvdna oaččui vejolaš informánttaide mánja evttohusa.

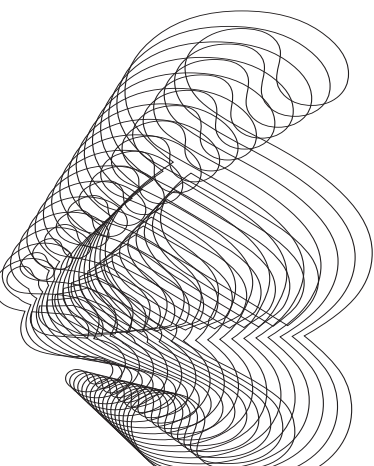
Komišuvdna lea leamaš dihtomielas dasa ahte sihke nissoniid ja albmáid meahcásteapmi Finnmárkkus galgá boahtit oidnosii. Dát lea čuovvuluvvon áššedovdiid barggus (gáibádusčilgehus), beroštusovddasteaddjiid nammademiin ja informánttaid/vihtaniid válljemiin gulaskuddamiidda, báikkiid geahčademiide, duođastusčohkkemiidda ja njálmmálaš gálduid prošeavttas.

3. Vuoruheamit ja hástalusat ovddasguvlui

3.1 Mearreruhta

2015:s lea juolluduvvon mearreruhta Finnmárkokomišuvnna stuorámus hástalus. Komišuvnna bušeahtta lea fas vuoliduvvon, 2015:s lea dat 9 miljon kruvnnu, mii lea 12 % njiedjan 2014 ektui, go dalle lei ollislaš mearreruhta 10.250.000 ru.

Dát lea viehka unohas go visot dát lea seamma áiggi go komišuvdna duođas guorahallagohtá 4. guovllu Kárášjohka, mii lea sakka gáibideaddjibut go ovdalis guorahallanguovllut. Dát hásttuhit plánejuvvon manu. Komišuvdna šálloša go lea ná, go vuoigatvuođakártema dárbbui hui čielgasit leat stuorra mearkkašupmi dán guovllus – gos dássázi leat eanemus gáibádusat boahtán. Vuollegat bušeahtta váikkuha dieđus komišuvnna boahttevaš bargguidege.

3.2 Kartleggingsarbeidet

I **felt 4 Karasjok** er arbeidet mer omfattende enn i tidligere felt. Kommisjonen møter en rekke utfordringer som ikke har vært tilstede i samme grad i tidligere felt. Dette gjelder både omfang, kompleksitet og kommunikasjon.

Kommisjonen skal løse oppgaver som lenge har stått uløste som resultat av en historisk utvikling. Det gjenspeiles i antall mottatte rettighetsmeldinger (44) i feltet, både kollektive og individuelle fra fastboende samt om interne forhold i reindriften (22). Fastsetting av beitegrenser er tvister som ulike organer og instanser har forsøkt å løse i flere tiår, og som nå reises for kommisjonen.

Behovet for tospråklig kommunikasjon er vesentlig større. All kommunikasjon – både muntlig og skriftlig – må skje på norsk og samisk, med dertilhørende økt ressursbruk til oversetting og tolkning.

Kommisjonen håper at man i løpet av 2015 kan gjennomføre høringsmøter om bruken av utmark i feltet generelt. Arbeidet i Karasjok er forskjøvet ut i tid, noe som skyldes kommisjonens økonomiske situasjon. Dette rammer blant annet arbeidet med innsamling av faktagrunnlag og det oppfølgingen av meldingene som er kommet inn.

Kommisjonen kan i 2015 ikke prioritere å følge opp arbeidet med å avklare interne forhold i reindriften i felt 4, dette må utsettes på grunn av lav økonomisk ramme.

Utredningsarbeidet i **felt 6 Varangerhalvøya vest** (kommunene Berlevåg og Båtsfjord) vil fortsette, og etter planen tar man sikte på å avslutte arbeidet i feltet i 2015.

3.2 Kártenbarggut

4. guovllus Kárášjogas šaddá eanet bargu go daid ovddit guovlluin. Komišuvdnii bohtet moanat hástalusat mat eai leat leamaš seamma muddui daid ovddit guovlluin. Dát guoská sihke viidodahkii, čoahkádussii ja gulahallamii.

Komišuvdna galgá čoavdit áššiid mat guhká leat leamaš čoavddekeahhtá historjjálaš sivaiddieđáhusa (44) leat dán guovllus boahtán, sihke oktasaš ja oktagaslaš dáloolbmui ja siskkáldas diliid hárrái boazodilis (22). Guohtunrájáid mearrideapmi leat riiddut maid mánggat ásašusat jahkeviissaid leat geahččalan čoavdit, mat dál fas komišuvdnii ovddiduvvojit.

Guovttegiel gulahallan dárbbášuvvo dás sakka eanet. Visot gulahallan – sihke njálmmálaš ja čálalaš – ferte geavvat dárogillii ja sámegillii, masa dárbbášuvvojit eanet návccat jorgaleapmái ja dulkomii.

Komišuvdna doivvošii ahte jagi 2015 botta sáhtta gulahallančoahkkimiid meahcegeavaheami birra dán guovllus oppalaččat. Ruhtadilli lea dagahan ahte bargu Kárášjogas lea duvdiluvvon ovddas áiggis, earret eará faktavuođu čohkkenbarggut ja boahtán dieđáhusaid čuovvoleapmi.

Komišuvdna ii sáhte 2015:s vuoruhit čuovvolit 4. guovllu boazodili siskkáldas diliid čielggademiin, dán ferte manjedit go ruhtadilli ii dan guotte.

6. guovllu Oarje Várnjárgga (Bearralvági ja Báhcavuona gielddat) guorahallanbargu joatkkašuvvo, ja áigumuša mielde galggašii guovllu bargu loahpahuvvot 2015:s.

I **felt 7 Tana** (som i tillegg til Tana kommune også utgjør hele Tanafjorden) vil NIKU, de sakkyndige som forbereder arbeidet for kommisjonen, arbeide med innsamling av bruk og rettsoppfatninger. Kommisjonen vil avholde informasjonsmøte i Tana i 2015, møtet vil bli annonsert.

Finnmarkskommisjonen arbeider med å **sikre muntlige kilder**. Avhengig av økonomien vil man følge opp arbeidet. For Neiden, hvor vi startet i 2014, vil vi følge opp arbeidet i 2015.

Kommisjonen vil fortsatt være opptatt av at både **kvinne og menns** bruk av utmark i Finnmark skal synliggjøres. Dette vil bli fulgt opp i arbeider som de sakkyndige gjør (kravspesifikasjon), ved oppnevning av interesserepresentantene og ved utvelgelse av informanter/vinter til høringer, befaringer, bevisopptak og i prosjektet med muntlige kilder.

Det viktig at flest mulig har tilgjengelig **informasjon** om det arbeidet kommisjonen gjør. Dette er nødvendig for at folk skal ha kjennskap til kommisjonen og dens virksomhet, og for å sikre at kommisjonen får de opplysningene den trenger i sitt arbeid. Kommisjonen setter derfor stor pris på de innspill og tilbakemeldinger man får fra befolkningen i Finnmark og andre.

www.finnmarkskommisjonen.no

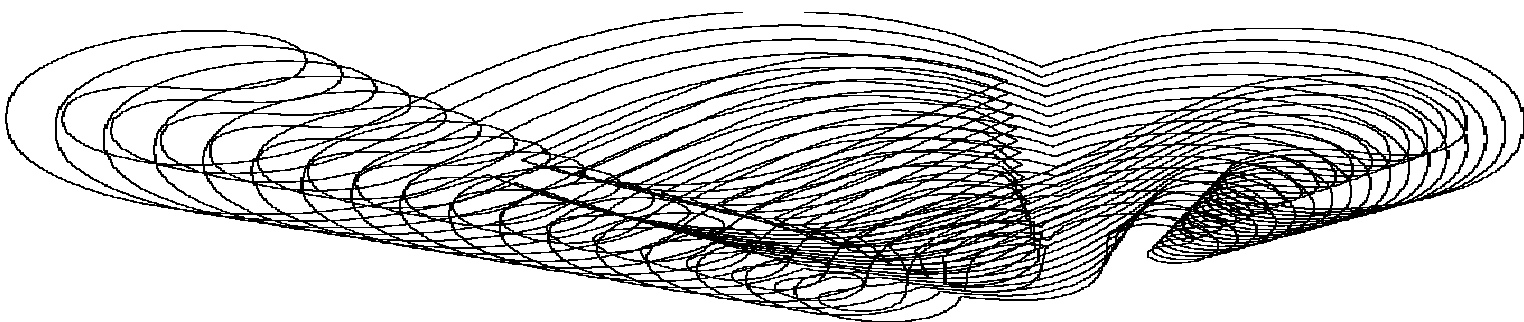
7. guovllus Deatnu (masa lassin Deanu gieldda gullá vel Deanuvuotna) áigu NIKU, áššedovdit guđet ráhkkanit komišuvdnii barggu, bargat geavaheami ja riekteádejumiid čohkkemiin. Komišuvdna áigu 2015:s doallat diehtujuohkinčoahkkima Deanus, čoahkkín almmuhuvvo.

Finnmárkokomišuvdna **sihkkarastá njálmmálaš gálduid**. Ruhtadilli mearrida joatkit go dán barggu. Njávdamis gos álgaheimmet dán 2014:s, čuovvolat bargguin 2015:s.

Komišuvdna áigu ain giddet fuomášumi dasa ahte sihke **nissoniid ja albmáid** meahcásteapmi Finnmarkkus galgá čalmmustahttot. Dát čuovvoluvvo áššedovdiid bargguin (gáibádusčilgehusas), beroštusovddasteaddjiid nammademiin ja informánttaid/vihtaniid válljemiin gulaskuddamiidda, báikkiid geahčademiide, duođaštusčohkkemiidda ja njálmmálaš gálduid prošehtii.

Lea dehálaš ahte eatnašiin leat sadjagasas **diedut** komišuvnna barggu birra. Dát dárbbášuvvo vai olbmot galget diehtit komišuvnna ja dan doaimma birra, ja sihkkarastin dihtii ahte komišuvdna oažžu daid dieduid maid barggustis dárbbáša. Komišuvdna lea danne hirbmat giitevaš go oažžu mearkkašumiid ja máhcahemiid Finnmarkku álbmogis ja earáin.

www.finnmarkskommisjonen.no

Kommisjonsmøter:

Dato:	Sted:
17. - 20.02	Tana og Kongsfjord
25. - 28.03	Karasjok
28.- 29.04	Oslo
02.- 05.06	Karasjok, Kongsfjord og Båtsfjord
24.06	Vadsø
13. – 16.10	Tana
01. – 03.12	Oslo

Informasjonsmøter, befaringer, høringsmøter og meklingsmøte:

Dato:	Felt:	Beskrivelse:	Sted:
25.03	Felt 4 Karasjok	Informasjonsmøte – siidaer og siidaandelshavere i Karasjok øst (RBD 13, 14, 14A, 17).	Karasjok
26.03	Felt 4 Karasjok	Informasjonsmøte – siidaer og siidaandelshavere i Karasjok vest (RBD 16)	Karasjok
03.06	Felt 6 Varangerhalvøya vest	Befaring	Kongsfjord, Berlevåg og Store Molvik
04.06	Felt 6 Varangerhalvøya vest	Høringsmøte	Berlevåg
05.06	Felt 6 Varangerhalvøya vest	Befaring	Båtsfjord - Syltefjord
15.10	Felt 6 Varangerhalvøya vest	Høringsmøte	Tana
16.10	Felt 2 Nesseby	Mekling	Tana
11.11		Informasjonsmøte om innsamling av muntlige kilder	Neiden

Møter med interesserepresentantene:

Dato:	Felt:	Sted:
19.02	Felt 6 Varangerhalvøya vest	Kongsfjord
25.03	Felt 4 Karasjok	Karasjok
03.06	Felt 6 Varangerhalvøya vest	Kongsfjord
22.11	Felt 4 Karasjok	Karasjok

Andre møter og representasjoner i 2014:

Dato:	Beskrivelse:	Deltatt:
28.02	Innlegg for Sámi bivdo- ja meahcástan searvi's årsmøte i Kautokeino	Anne Marit Pedersen
02.06	Orientering til Sametinget	Kommisjonen
17.06	Innlegg for Ávži gilisearvi i Kautokeino	Anne Marit Pedersen
23.06	Deltagelse på Indre Finnmark tingretts 10 års jubileum	Kommisjonen
24.06	Offentliggjøring av rapport felt 5	Jon Gauslaa, Hilde Heggelund og Anne Marit Pedersen
26.08	Innlegg for Varanger nasjonalparkstyre	Anne Marit Pedersen
17.09	Innlegg på konferanse ved Sveriges Landbruksuniversitet	Ole Henrik Magga
19.09	Innlegg for miljø- og ressursgruppe ved Universitetet i Oslo	Jon Gauslaa
24.09	Orientering for forskere fra Lappi University Rovaniemi	Anne Marit Pedersen
08.10	Orientering for et lokallag i Oslo av kvinneorganisasjonen Zonta International	Hilde Heggelund
28.10	Innlegg på Samisk høgskoles metodeseminar om tradisjonell kunnskap	Sekretariatet v/Susanne Vars Buljo
12.11	Innlegg på Institutt for arkeologi, konservering og historie (IAKS) på Universitetet i Oslo.	Jon Gauslaa
14.11	Innlegg på Menneskerettighetsdagene, Umeå	Ole Henrik Magga
24.11	Innlegg for Vestre Jakobselvs utmarkslag	Anne Marit Pedersen

